

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton
OPĆINA VAREŠ
OPĆINSKO VIJEĆE**

**Broj: 01-186/26
Vareš, 29.06. 2026. godine**

Na osnovu člana 22. i 95. Statuta Općine Vareš (prečišćeni tekst) broj:01-162/12 od 11.09.2012.godine, a u vezi sa članom 100. Poslovnika o radu Općinskog vijeća Vareš (Novi prečišćeni tekst) broj: 01-132/20 od 19.10.2020. godine, broj: 01-170/21 od 30.09. 2021. godine i broj: 01-91/23 od 30.03. 2023. godine, Općinsko vijeće Vareš na 17. sjednici održanoj 29.06. 2026. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

1. **PRIHVATA** se Izvještaj o radu JU „Opća biblioteka“ Vareš za 2025. godinu.
2. Izvještaj o radu JU „Opća biblioteka“ Vareš za 2025. godinu iz tačke 1. čini sastavni dio ovog Zaključka.
3. Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

DOSTAVLJENO:

1x Općinski načelnik,
1x direktor JU,
1x predsjednik UO,
1x a/a.

**PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA**

Igor Šimić

adresa: Zvijezda 34, 71330 Vareš
identifikacijski broj: 4218285300002
depozitni račun Unicredit banka:
3380002210017420

tel.: 00387 32 848 100;
fax: 00387 32 848 150;
web: www.vares.info
e-mail: vares@bih.net.ba

BOSNA I HERCEGOVINA, F/BIH
ZE-DIO KANTON, OPĆINA VAREŠ
OPĆA BIBLIOTEKA VAREŠ
UNICREDIT BANKA: 3385802223997934
I.D. 4218178990004
BROJ: 150-05/26
DATUM: 14.05.2026.god.

Općina Vareš
Općinsko vijeće Vareš

PREMET: Izvještaj o radu Opće biblioteke Vareš za 2025.godini

Poštovani,

Na osnovu „Programa rada Općinskog vijeća Vareš za 2026.godinu“, broj: 01-357/25 od 29.12.2025. godine, u obavezi smo da Vam do naznačenog roka, dostavimo pismeni izvještaj o radu i rezultatima rada Opće biblioteke Vareš (u daljem tekstu: Biblioteka) u 2025.godini, te prihodima i rashodima realizovanim u 2025.godini. Također, dajemo Vam i pregled stanja bibliotečkog fonda kojim raspolaže naša Biblioteka, pregled po odjeljenjima, te korisničkoj populaciji.

– OPĆI PODACI O USTANOVU

1.1. Podaci o osnivanju

Opća biblioteka Vareš je pod ovim imenom zavedena u Sudski registar Općinskog suda u Zenici 23.januara/siječnja 2002.godine. Ranije je bila u sastavu Radničkog univerziteta „Branko Jelić“ Vareš, koji je 1994.godine preimenovan u Centar za kulturu „Ljiljan“ Vareš iz kojeg su 2002.godine izdvojeni kao samostalni pravni subjekti: Opća biblioteka Vareš i Centar za kulturu i edukaciju Vareš. Prema podacima koje imamo, „Narodna opštinska biblioteka Vareš“ osnovana je 4.januara/siječnja 1958.godine Odlukom Narodnog odbora opštine Vareš broj: 629.

1.2. Podaci o smještaju

Opća biblioteka Vareš je prvobitno dobila smještaj u prostorijama Osnovne škole u Varešu, zatim, SIZ-a za kulturu, da bi joj sedamdesetih godina prošlog vijeka bilo dodijeljeno 600 m² u Radničkom univerzitetu „Branko Jelić“ Vareš. Zgrada je Odlukom Općinskog vijeća Vareš vraćena u posjed prvobitnim vlasnicima, a Biblioteka izmještena u prostorije trgovinskog preduzeća „Borovo“, zatim za potrebe 322. Lake brigade Vareš „preko noći“ iseljena u prostor zvani „Stara pošta“ u vlasništvu trgovinskog preduzeća „Snaga“ Visoko, a onda 7.11.2002.godine, zahvaljujući zalaganju Osnivača – općine Vareš, Biblioteka je izmještena na sadašnju lokaciju Ulica Put mira 2 „O-8“ Vareš. Osnivač je potpisao 16.01.2006. godine „Ugovor o zakupu prostora“ koji je stupio na snagu od naznačenog datuma bez ograničenja trajanja. Opća biblioteka Vareš nema riješeno pitanje stalnog smještaja.

1.3. Podaci o raspoloživom prostoru

Opća biblioteka Vareš koristi zakupljeni prostor u površini od 256 m². Rad Biblioteke odvija se kroz šest internih cjelina: *Centralno odjeljenje, Arhiv1, Dječje odjeljenje sa igraonicom, zatim Stručno odjeljenje sa čitaonicom, Odjeljenje Zavičajna zbirka s Kreativnom radionicom i Arhiv 2*. Nedostaje prostorija za stručnu obradu knjiga i kancelarija za direktora. Napominjemo da prostor kojim trenutno raspolažemo nije u dovoljnom kapacitetu, te da bi Osnivač, u budućnosti, trebao imati u vidu proširenje prostora cca 500 m².

2. PODACI O DJELATNOSTIMA BIBLIOTEKE

Prema aktu br. 07-32.5-12115/12 i na osnovu Zakona o klasifikaciji djelatnosti u BiH, Biblioteka je registrovana u djelatnostima:

- Šifra djelatnosti KD BiH 2010: 91.01

- Šifra djelatnosti prema KD: 92.511

2.1. Djelatnost biblioteka/knjižnica i arhiva

Naznačena djelatnost obuhvata aktivnosti s ciljem da se omogući korištenje kulturnih i naučnih tekovina, zabilježenih na različitim vrstama bibliotečke građe, radi svestranog kulturnog, naučnog i obrazovnog napretka pojedinca i društva u cjelini. Djelatnost arhiva koji pruža usluge javnosti pristupa posebno, arhivskoj građi, godišnjacima, časopisima, specijalnim zbirkama i sl., a posebno korisnicima, kao što su studenti, naučnici i sl.

2.2. Izdavačka djelatnost

Djelatnost koja podrazumijeva izdavaštvo obuhvata radnje i aktivnosti na prikupljanju i publikovanju zavičajne građe, u vidu internih izdanja. Tako se značajno unapređuje rad s korisnicima koji su u potrebi izučavanja lokalne povijesti i svega onoga što podrazumijeva zavičajno-povijesno u svim oblastima ljudske djelatnosti.

3. PODACI O ZAPOSLENICIMA

3.1. Direktor-bibliotekar

Naznačenu funkciju obavlja lice sa završenim fakultetom i položenim stručnim ispitom iz oblasti bibliotečkih nauka, uz najmanje pet godina radnog staža provedenih na rukovodećoj poziciji, kao i na poslovima stručne obrade (klasifikacije i katalogizacije) bibliotečke građe - knjižne i neknjižne građe. To je zaposlenik koji neposredno obavlja poslove rukovodioca Ustanove, koji je predstavlja i odgovoran je za zakonitost njenog rada. Također, pored navedenog, obavlja i sve druge poslove vezane za izradu projekata, rada s korisnicima, rada na popularizaciji knjige i izdavaštva, vrši stručnu obradu knjižne i neknjižne građe, koordinira radom radionica, izložbi, javnih tribina, promocija i sl. Neposredno ostvaruje kontakt s zaposlenicima i predlaže radne zadatke. Aktivno je uključen u sve aktivnosti koje se provode u Biblioteci i kao odgovorno lice, prati rezultate rada o čemu izvještava Resorno ministarstvo slanjem tromjesečnih izvještaja – finansijski dio i dio s prikazom provedenih aktivnosti iz oblasti praćenja kulturnih i javnih manifestacija na području općine Vareš.

3.2. Bibliotekar Zavičajne zbirke

Radno mjesto koje podrazumijeva osobu sa završenim fakultetom, položenim stručnim ispitom iz oblasti bibliotečkih nauka, te najmanje jedne godine radnog staža provedene na poslovima stručne obrade bibliotečke građe (klasifikacije i katalogizacije) što podrazumijeva poznavanje stručnih poslova u vezi s obradom knjižne i neknjižne građe. Također, bibliotekar Zavičajne zbirke priprema za publikovanje zavičajnu građu koju posjeduje biblioteka uz napomenu da je u obavezi neprekidno obnavljati zbirku eksponata, stručno je obraditi i omogućiti njeno korištenje. S tim u vezi je i obaveza izrade kataloga zbirke, kao i iznalaženja olakšica u korištenju građe, odnosno, davanja građe na uvid korisnicima na području Općine, ali i šire, na zahtjev, kako to predviđa međubibliotečka saradnja/razmjena. Uključen je i u rad Kreativne radionice, koja je kao segment pridružena Odjeljenju Zavičajna zbirka s ciljem njegovanja tradicijskih vrijednosti općine Vareš, te rada s mlađim naraštajima, kojima se kroz radionicu treba približiti značaj čuvanja zavičajnog blaga i učestvovanja u manifestacijama, kako lokalnog, tako i regionalnog, te općeg značaja.

3.3. Knjižničar I i II

Poslove knjižničara obavlja osoba sa završenom srednjom školom IV stepen SSS i položenim stručnim ispitom iz oblasti bibliotečkih nauka (katalogizacija i klasifikacija). Da bi se apliciralo na ovo radno mjesto, potrebno je najmanje jedna godina radnog iskustva u biblioteci na poslovima stručne obrade bibliotečke građe. Također, potrebno je i poznavanje rada na računaru. Glavninu posla obavlja kao kontakt osoba s korisnicima, gdje vrši zaduživanje i razduživanje bibliotečke građe u internom softveru „Libra“. Isto tako, radi i na kompletiranju baze podataka u softveru „COBISS“, na način da unosi podatke o korisnicima, zaduživanju i razduživanju bibliotečke građe, te unosi nove zapise u vezi s bibliotečkom građom ili preuzima već kreirane zapise. Zaposlenik na navedenoj poziciji obavlja poslove klasifikacije i katalogizacije bibliotečke građe unutar organizacionih cjelina, vrši svakodnevni pregled knjižne građe, predlaže oštećene knjige za otpis ili njenu stručnu zaštitu. Nadalje, knjižničar učestvuje u svim aktivnostima u biblioteci, predviđene planom i programom za tu godinu. To znači da učestvuje i u radu radionica¹, zatim u radu javnih tribina i promocija; radi na popularizaciji knjige, bavi se zaštitom i prezentacijom knjižne i neknjižne građe; obavlja sve vrste poslova koji se odnose na informiranje korisnika, te one poslove koji su neophodni tog trenutka, da bi Ustanova neometano funkcionirala, a za koje Direktor Biblioteke ocijeni da su neophodni.

3.4. Knjižničar/informator

Zaposlenik na poslovima „knjižničar/informator“ pruža informacije poslovnim i drugim korisnicima bibliotečke građe, čuva zbirke knjiga, periodike i ostale štampane i audio-vizuelne, snimljene građe, koordinira radom svih odjeljenja unutar bibliotečkog fonda i neposredno je angažiran u radu Dječje igraonice, Stručnog odjeljenja i oba Arhiva.

¹ U Općoj biblioteci Vareš formirana je „Kreativna radionica“ gdje se od različitog repro-materijala izrađuju predmeti za praktičnu upotrebu, ukrasi, okviri za knjige, fotografije, nakit, kao i suveniri sa motivima iz Vareša. Dio sredstava prikupljenih prodajom određene količine uradaka, namijenjen je, između ostalog, i učenicima koji su u potrebi da, npr. finansiraju odlazak na ekskurzije ili studentska putovanja, izlete i sl., a nisu iz nekog razloga u stanju da iste finansiraju. Također, dio sredstava ide i za nabavku repromaterijala, te obnovu knjižnog fonda. Kreativna radionica je pridružena Zavičajnoj zbirci na prijedlog pomoćnika ministra Resornog ministarstva, a podržana od strane Upravnog odbora Opće biblioteke Vareš, te kao takva uvrštena u interne akte.

Knjižničar/informator vodi blagajnu Ustanove i obavlja kontakte s računovodstvom, evidentira dnevnu naplatu članarine, vrši nabavku bibliotečke građe, opreme, kancelarijskog materijala, sredstava za održavanje prostora. Po potrebi je angažiran za rad na terenu što podrazumijeva posjedovanje vozačke dozvole. Također, zaposlenik obavlja sve poslove knjižničara koji se odnose na stručnu obradu knjižne i neknjižne građe, kao i rad s korisnicima: zadužuje i razdužuje pozajmljenu bibliotečku građu, daje na uvid raspoloživi knjižni fond i u obavezi je korisnicima usluga Biblioteke obezbijediti što kvalitetniju informaciju. Aktivni je sudionik u radu Kreativne radionice, gdje daje instrukcije onim polaznicima, koji za to izraze želju.

3.5. Čistačica prostora i ložać

Radno mjesto koje pretpostavlja sve poslove čišćenja i održavanja bibliotečkog prostora, počev od prizemlja, staklenih površina, polica i knjiga, prostorija predviđenih samo za zaposlenike, zatim dva arhiva, kao i kotlovnice, te prilazni prostor Biblioteci. Zaposlenik obavlja i kurirske poslove, u koje spada dostava službene pošte, te druge vrste pošiljki. Uz navedene poslove, zaposlenik rukovodi radom centralnog grijanja na način da loži peć, nadgleda smještaj ogrjeva i raspoređuje ga, svakodnevno i u sezoni grijanja, čisti peć i prostor kotlovnice, te odvozi otpad na za to predviđeno mjesto u gradu. Učestvuje u svim tehničkim poslovima u Biblioteci na način da omogućava punu funkcionalnost prostora i opreme na zahtjev pretpostavljenog lica. Po potrebi, angažiran je u pripremi i serviranju osvježena prilikom službenih posjeta Biblioteci, te za vrijeme održavanja manifestacija unutar prostora.

3.6. Vanjski saradnici

Već dugi niz godina računarska agencija „ABACUS“ obavlja knjigovodstveno-računarske poslove za Opću biblioteku Vareš, za čiji angažman je Resorno ministarstvo ZDK-a osiguralo budžetska sredstva. Ona su fiksna već dugi niz godina i iznose 200,00 KM na mjesečnom nivou. Po tom osnovu je i sačinjen ugovor o obavljanju spomenutih poslova agencije „ABACUS“ i Biblioteke.

3.7. Upravni odbor Opće biblioteke Vareš

Aktom broj 02-077/22 od 16.01.2023. i 02-296/23 od 16.02.2023. godine, Općinski načelnik je imenovao Upravni odbor Opće biblioteke Vareš u sljedećem sastavu:

1. Marina Drijenčić, predsjednica, iz reda Osnivača,
2. Amerita Likić, član, iz reda stručnih radnika Ustanove,
3. Malik Likić, član, iz reda Osnivača.

Zadaci i obaveze Upravnog odbora su navedeni u Članu 35. Pravila Opće biblioteke Vareš gdje je u 22 stavke detaljno navedeno koji su to neposredni zadaci od kojih izdvajamo samo neke:

- donosi sve akte Biblioteke,
- imenuje i razrješava direktora Biblioteke i zaključuje s njim ugovor na određeno vrijeme,
- utvrđuje plan rada i razvoja, te godišnji plan aktivnosti Biblioteke,
- rješava sva pitanja odnosa s Osnivačem i odgovara Osnivaču za rezultate rada Biblioteke, te jednom godišnje podnosi izvještaj Osnivaču o radu i poslovanju Biblioteke.

3.8. Spolna struktura zaposlenih

Ženski	Muški
--------	-------

3.9. Nacionalna struktura zaposlenih

Bošnjaci/Muslimani	Hrvati	Srbi	Ostali
4	2	-	-

3.10. Prosjek ličnih primanja

Plaće zaposlenika u Općoj biblioteci Vareš su se u odnosu na prošlu godinu neznatno povećale. Obračun plaće vrši se na način da se osnovica od 478,39 KM za budžetske korisnike na ZDK-u, pomnoži sa pripadajućim koeficijentima: direktor 3,76, bibliotekar Zavičajne zbirke 3,33, knjižničar I,II i knjižničar/informator 2,46, te čistačica prostora i ložač 1,85.² Topli obrok za jedan radni dan je 14,00 KM (od januara/siječnja 2026.godine povećan je na 18,00 KM po radnom danu). Na osnovu navedenih parametara, prosječna plaća zaposlenika Opće biblioteke Vareš u 2025. godini iznosila je 1.115,82.³

4. PREGLED PLANIRANIH I IZVRŠENIH POSLOVA SA SVIM RELEVANTNIM PODACIMA U TOKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA

4.1. Tabelarni prikaz stanja bibliotečkog fonda Odjeljenja Zavičajna zbirka Opće biblioteke Vareš

Vrsta knjižne i neknjižne građe	Broj primjeraka
1. Knjige	310 naslova
2. Brošure	112 primjeraka
3. Časopisi	125 primjeraka
4. Skripte	61 primjeraka
5. Panoi	30 komada
6. Slike/fotosi	1980 komada
7. Rukopisi	560 komada
8. Karte (geografske, zavičajne)	11 komada
9. Plakate	122 komada
10. Diplomski/maturski radovi	18 komada
11. Zahvalnice, razglednice, pozivi ...	173 komada
12. Znamenje	2 komada
13. Crteži	55 komada
14. Dokumenti/faksimili	960 komad
15. Izložbe	12 komada
16. Novine/ listovi	796 primjerka
17. Interne publikacije	14 vlastitih izdanja

² Za cvo radno mjesto, Osnivač – općina Vareš, namirivala je do augusta/kolovoza 2025. god., mjesečnu razliku plaće u iznosu od 436,66 KM, radi poštivanja Odluke Vlade F/BIH o isplati minimalnog ličnog dohotka.

³ do koje se došlo na sljedeći način: ukupni iznos neto plaća za 2024. Iznosi 80.339,25 : 12 mjeseci =6.694,94 : 6 radnika=1.115,82 KM

18. Elektronske publikacije	6 kataloga (predmetni, stručni, katalog lista „Kolektiv“ (1956-1990) 47 elektronski obrađenih tematskih cjelina u PDF verziji
5 Elektronska građa (CD i diskete)	51+55
6 UKUPNO (knjižna i neknjižna građa)	5.500 bibliotečkih jedinica

4.2. Tabelarni prikaz knjižne i neknjižne građe u Odjeljenju Dječja Igraonica

Vrsta knjižne i neknjižne građe	Broj primjeraka
1. Tobogan	1 komad
2. Kućica – velika	1 komad
3. Mini kuhinja	1 komad
4. Velika klackalica	1 komada
5. Mala klackalica	4 komada
6. Sto sa klupicama	1 komad
7. Stolice male za sjedenje	6 komada
8. Kocke za sklapanje-velike	1 set
9. Kocke za sklapanje – male	3 seta
10. Sklapalice – spužvaste	8 komada
11. Sklapalice – kartonske	6 komada
12. Mali doktor – set za igranje	1 komad
13. Životinjsko carstvo – igračke	23 komada
14. Igračke – autići	14 komada
15. Društvene igre	30 komada
16. Blokovi za crtanje	10 komad
17. Početnice – crtanke	20 komada
18. Plišane igračke	14 komada
19. Set za male inženjere	2 komada
20. Set za male biologe	1 komad
21. Naučimo slikati – crtanka	23 komada
22. Naučimo pisati	28 komada
23. U slici i riječi – slikovni blok	12 komada
24. Male slikovnice	60 komada
25. Velike slikovnice	35 komada
26. Srednje slikovnice	24 komada
27. Crtanke sa tekstom	13 komada
28. Male enciklopedije 1/15	15 tomova
29. Bajke za djecu – knjige	18 publikacija
30. Basne za djecu-knjige	10 publikacija
31. Priče za djecu – slikovnice	16 komada
32. Priče o životinjama – slikovnice	9 komada
33. Pribor za pisanje – olovke	50 komada

34. Flomasteri u raznim bojama	30 komada
35. Drvene bojice	30 komada
36. Voštane bojice	48 komada
37. Mali dvorac – igračka	1 set
38. Moja kućica – mala igračka	3 seta
39. Pribor za školu – ja prvačić	1 set
40. Početnica za engleski jezik	6 publikacija
41. Početnica za njemački jezik	4 publikacije
42. Početnica za arapski jezik	2 publikacije
43. Početnica za turski jezik	3 publikacije
44. Hrvatske bajke i basne	14 publikacija
45. Wolt Disne – slikovnice/ćirilica	9 publikacija
46. Biblijske priče za djecu	6 primjeraka
47. Kur'anske priče za djecu	15 kompleta
48. Enciklopedije općeg znanja	13 publikacija
49. Enciklopedije životinja	6 publikacija
50. Enciklopedije biljaka	6 publikacija
51. UKUPNO:	659 bibliotečkih jedinica⁴

4.3. Tabela prikaz stanja bibliotečkog fonda Opće biblioteke Vareš u odjeljenjima:

- Centralno odjeljenje

- Stručno odjeljenje (UDK grupe: 1, 2, 3, 5, 6, 7,9)

- Arhiv II (godišnjaci, književna kritika, lingvistika, časopisi, listovi, arhivirana građa/duplikati, raritetna građa, fond „Rudnika i Željezare Vareš“ (donirane knjige).

Interno odijeljene cjeline bibliotečkog fonda po Univerzalnoj decimalnoj klasifikaciji (UDK)	Broj raspoloživih primjeraka
Grupa 0	
– opća djela	465
- Leksikoni	16
- Enciklopedije	28
- Priručnici	13
- Bibliotekarstvo	64
- Računarstvo	13
- Novinarstvo	6
Grupa 1	
- Filozofija	300
- Psihologija	98
- Etika	6
- Okultizam	2
- Astrologija	3

⁴ Jedan dio rekvizita iz inventara Igraonice, privremeno je ustupljen Centru za kulturu i edukaciju Vareš; Revers broj: 98-08/24 od 23.08.2024.godine.

- Logika	1
Grupa 2	
- Religija	693
- Mitologija	26
- Etnologija	37
Grupa 3 (Društvene nauke)	
- Pedagogija	118
- Sociologija	104
- Politika	218
- Socijalna politika	5
- Pravo	165
- Ekonomija	137
- Vojne nauke	99
- Nastava	54
- Bonton	4
- Politička ekonomija	3
- Trgovina. Marketing	4
- Proizvodnja	2
- Međunarodno pravo	2
- Obrazovanje	277
- Krivično pravo	4
- Javna uprava	3
- Ratne doktrine	5
- Turizam	4
- Statistika	2
- Parlament i vlade	1
- Međunarodni odnosi	2
- Odnosi s javnošću	1
- Organizacija rada	1
Grupa 4 (upražnjena grupa)	-
Grupa 5 (Prirodne nauke)	
- Matematika	50
- Fizika	92
- Inženjerstvo	120
- Hemija/Kemija	47
- Ekologija	15
- Paleontologija	1
- Geologija	12
- Astronomija	10
- Mikrobiologija	6
- Mineralogija	1
- Zoologija	2
- Mehanika	7
- Meteorologija	1
- Botanika	1
- Antropologija	6
Grupa 6 (Primijenjene nauke)	

- Medicina	289
- Farmacija	5
- Industrija. Zanati	76
- Elektrotehnika	70
- Biologija	92
- Poljoprivreda	7
- Domaćinstvo	58
- Pčelarstvo	10
- Saobraćaj	14
- Vrtlarstvo	3
- Menadžment	5
- Lična zaštita	2
- Građevina. Građ. materijali	4
- Mašinstvo	41
- Nuklearno oružje	3
- Filatelija	6
- Metalurgija	13
- Stočarstvo. Kozarstvo	2
- Mljekarstvo	2
- Kultura	1
- Dizajn	2
Grupa 7 (Umjetnost. Sport. Muzika)	
- Umjetnost	184
- Arhitektura	40
- Kaligrafija	2
- Fotografija	22
- Pozorišna i filmska umjetnost	60
- Društva. Izložbe. Muzeji	4
- Muzička umjetnost	43
- Sport	48
- Plesovi. Igre	6
- Šivenje. Pletenje. Ručni radovi	4
Grupa 8 (književnost, periodika)	
- Periodika	278
- BiH književnost	2877
- Srpska i Crnogorska književnost	2438
- Hrvatska književnost	2042
- Slovenačka književnost	476
- Makedonska književnost	49
- Češka književnost	115
- Mađarska književnost	68
- Slovačka književnost	18
- Poljska književnost	127
- Bugarska književnost	28
- Ruska književnost	1393
- Američka književnost	2452
- Njemačka književnost	1109

- Engleska književnost	1187
- Francuska književnost	1284
- Španjolska književnost	127
- Talijanska književnost	206
- Austrijska književnost	106
- Antička književnost	105
- Norveška književnost	71
- Švajcarska književnost	15
- Finska književnost	12
- Izraelska književnost	9
- Holandska književnost	15
- Alžirska književnost	3
- Afrička književnost	42
- Australijska književnost	17
- Indijska književnost	17
- Švedska književnost	67
- Islandska književnost	18
- Kineska književnost	22
- Japanska književnost	54
- Orijentalna književnost	237
- Albanska književnost	12
- Irska književnost	3
- Grčka književnost	18
- Danska književnost	14
- Kanadska književnost	3
- Knjige na stranim jezicima	70
- Poezija	2072
- Književne kritike	1063
- Antologije	161
- Putopisi	81
- Dječja književnost	5837
- Slikovnice	173
- Dramska književnost	545
- Aforizmi. Poslovice	17
- Memoari. Dnevni	18
- Belgijska književnost	1
- Lingvistika	286
- Turska književnost	7
- Hebrejska književnost	1
Grupa 9 (Historija. Geografija. Biografije)	
- Geografija. Misterija. Fantastika	119
- Ratni memoari (BiH)	232
- Povijest Jugoslavije	153
- Memoari (Svijet)	91
- Povijest (svjetska)	337
- Jugoslavija u Drugom svj. ratu	426
- Jugoslavija – brošure	1235

- Marksistička literatura	502
- Biografije	15
- Izdanja Arhiva BiH (Jugoslavije)	781
UKUPNO= 38.021 (31.862+5.500+659bibl.jed.)	31.862

**Ukupni bibliotečki fond (knjižna i neknjižna građa, elektronska građa, interna izdanja) Opće biblioteke Vareš za 2025.godinu iznosio je :
38.021⁵ bibliotečkih jedinica.**

4.4. Osvrt na stanje bibliotečkog fonda u 2025. godini

Stanje bibliotečkog fonda - knjižna i neknjižna građa, elektronska građa, interna izdanja je, prije svega, odraz vremena i prilika u bosanskohercegovačkom društvu. Današnje vrijeme je vrijeme brzih rješenja za sva životna pitanja, pa je tako i oblast općeg obrazovanja, te njegovanja kulturnih navika, svedeno na minimum. Najmanje vremena se izdvoji za opće obrazovanje, edukaciju, informisanost, tako da je sve to zajedno ostavilo trag i u ukupnosti potreba građana za uslugama Biblioteke. Sve je više onih koji koriste skraćeni put do informacije. Knjiga kao medij je sve manje u upotrebi, ali su zato elektronske platforme enormno posjećene. Manjkavost ovakvog prelaska sa primarnih izvora informacija na one koji su trenutno praktičniji, ali zato često i nepotpuni, kao i neprovjereni, dovodi u pitanje i tačnost ponuđene informacije. Zato smatramo da je knjiga sve više nepravedno potisnuta na marginu, što će, zasigurno, u budućnosti izazvati brojne poteškoće u funkcionisanju društva i njegovog napretka. Knjiga je oduvijek bila osnovni izvor informacije koji je dostupan svima od najmlađeg do najstarijeg. Velika je šteta što se mladi okreću društvenim mrežama, koje će dugoročno stvoriti veliki problem budućim generacijama, kada je u pitanju praktični život i principi osnovnog funkcionisanja čovjeka, koji je oduvijek živio od svog rada. Svako drugo razmišljanje i djelovanje u tom pravcu otvara brojne nejasnoće u pravcu stvaranja materijalnih pretpostavki za život općenito, te privredu, ekonomiju, poljoprivredu i sve druge grane, koje pokrivaju elementarne oblasti na kojima počiva egzistencija društva. To je u osnovi i glavnim uzrokom koji stoji na putu mladima da kod sebe njeguju kulturne navike šireg spektra. Tako su i javne biblioteke – ili biblioteke općenito, rijetko posjećena mjesta, osim ako nije potreba za knjigom uvjetovana nekom školskom obavezom. Sve je manje korisnika koji iz već stvorene navike za čitanjem, dođu u biblioteku tražeći različita štiva, da bi, prije svega, održali kontinuitet općeg obrazovanja ili, pak, čitanjem proširili vlastiti vokabular riječi, koji će im poslužiti za ulazak u svijet obrazovanih ljudi, onih koji znaju izraziti svoju misao na pravi način. Iz gore navedenih razloga, primjetan je manji broj potražnje za novim naslovima, autorima, bibliotečkom građom, općenito. U toj situaciji je i naša Biblioteka pretpostavila nove smjernice u nabavnoj politici, pa su zbog toga i novi nabavljeni naslovi,

⁵ Ova broj je rezultat statistike po osnovu „Inventara biblioteke“ od broja: 48619 - , gdje je posljednji zavedeni broj 49136 (Čudotvorna Gospa Olovska / Amra Olovčić, Sarajevo, vlastito izdanje, 2024. upisana 24.09.2024. Znatno veći broj novouvedenih knjiga je na inventarnim brojevima, koji su se nalazili na rashodovanim knjigama, a one su usljed velikog oštećenja – od kojega je prijetila zaraza, morale biti uništene. Zbog toga je odlučeno da se nove, kupljene knjige, uvedu u stare „Inventare biblioteke“ na upražnjena mjesta. Broj novouvedenih knjiga na stare inventarne brojeve je 490, gdje bi konačan broj bibliotečkog fonda Opće biblioteke Vareš u 2025.godini bio 38.511 bibliotečkih jedinica.

isključivo bili prilagođeni ukusu i potrebama korisnika. Primjetan je broj novih naslova iz oblasti: beletristike, lektirskih izdanja, psihologije, politike, ekonomije, filozofije, medicine, pedagogije, kriminalistike, politike, sociologije, ratnih memoara, te zavičajne građe.

4.4.1 Novi naslovi iz oblasti književnosti

Očekivano je najveći priliv novih naslova bio iz oblasti književnosti. Tako imamo zahvaljujući, prije svega, Fondaciji za izdavaštvo Sarajevo, najveći broj novopristiglih knjiga iz domaće, bih književnosti. Fondacija u najvećem obimu svog djelovanja, isključivo podržava domaće izdavaštvo, pa je iz tog razloga, našoj Biblioteci doniran veći broj naslova domaćih autora i izdavača. Naravno da su i druge, nacionalne književnosti iz svijeta, imale priliku plasirati određeni broj svojih autora posredovanjem Fondacije za bibliotečku djelatnost Sarajevo, ali je taj broj dosta manji, kada je u pitanju obnova knjižnog fonda u 2025. godini. Nadalje slijede Američka književnost, Engleska književnost, Hrvatska književnost, Srpska književnost, Francuska književnost, Njemačka književnost i druge sa manjim brojem novih naslova. Znatn priliv novih naslova je i iz oblasti dječje književnosti – domaće i strane. Također, primjetan je i novi broj naslova iz oblasti poezije, kao i književne kritike. Broj novopridošlih naslova u 2025. godini iz oblasti književnosti je negdje oko 470.

4.4.2. Novi naslovi u 2025. godini iz ostalih oblasti nauke i znanja

Druga zastupljena područja, kada su u pitanju prispjeli naslovi u 2025. godini su: umjetnost, religija, ekonomija, sociologija, medicina, lingvistika, historija, pravo, politika, pedagogija, opća djela, arheologija, psihologija. Moramo naglasiti podatak da je sve veći broj naših sugrađana – Varešana, koji našoj Biblioteci rado poklanjaju knjige iz vlastitih zbirki. Među poklonjenim primjercima su i brojni duplikati, koji su svoje mjesto pronašli u našem Arhivu 2, a njih često koristimo za nagrade učesnicima naših manifestacija ili ih poklanjamo nekoj od susjednih biblioteka. Spominjati imena onih koji često poklanjaju čitave odjele kućnih biblioteka, zahtijeva mnogo prostora i zato ih nismo u mogućnosti navesti. Osim toga, većina njih insistira da ostane anonimnim. Među poklonjenim knjigama uvijek pronađemo i one za kojima godinama tragamo, odnosno, koje nam traže naši korisnici. Kada je u pitanju ukupni broj nabavljenih knjiga u 2025. godini, iz različitih izvora, radi se o preko 500 novih naslova.

5. NEPOSREDNI RAD S KORISNICIMA

5.1. Centralno odjeljenje s naslovima iz oblasti književnosti

Rad s korisnicima je svakodnevni. On je dinamičan i podrazumijeva živi kontakt s onima koji su u potrebi za bibliotečkom građom. U tim prilikama, naše stručno osoblje nastoji im približiti raspoloživu građu, a to je u velikoj mjeri u zavisnosti od njihovih ličnih interesa. Na raspolaganju im je, dakle, cjelokupni knjižni fond, koji oni imaju priliku istražiti. Dio fonda, po zakonu se ne može iznijeti iz Biblioteke, ali se može istraživati u čitaonici. U prizemlju prostora je „Centralno odjeljenje“, ispunjeno policama na kojima su knjige razvrstane po nacionalnim književnostima. Tako imamo fizički razdvojene naslove iz oblasti književnosti, poezije, knjige na stranim jezicima, putopise, školske lektire. Najčešće se pozajmljuju knjige iz tzv. lijepe književnosti/beletristike. Prema evidenciji, najtraženija je i dalje američka književnost, zatim bosanskohercegovačka, a onda slijede: engleska, njemačka, francuska, hrvatska, talijanska, zatim skandinavske (norveška, švedska, finska, danska) književnost. U nešto manjem obimu, tražena su djela i iz orijentalnih književnosti: arapska, perzijska i turska. Manja je, također,

potražnja i za poezijom što je, nažalost, praksa - kako u našoj Biblioteci, tako i drugdje. U prosjeku, ovo odjeljenje dnevno posjeti negdje oko desetak korisnika uz određena pomjaranja. Neki orijentacioni broj dnevnih posjeta Centralnom odjeljenju u protekloj 2025. godini bio negdje između 10 do 20 korisnika.

5.2. Stručno odjeljenje

Kada je u pitanju koordiniranje radom „*Stručnog odjeljenja*“, on je manje dinamičan, jer je manji broj korisnika koji su u potrebi korištenja ove građe u odnosu na Centralno odjeljenje. Najveći broj zabilježenih zahtjeva za stručnom literaturom je iz oblasti: psihologije, filozofije, historije, prava, ekonomije, medicine, pedagogije, povijesti umjetnosti, muzike. Traženi su bili naslovi i iz oblasti religije i mitologije. Kada je riječ o stručnoj literaturi, njeno korištenje je bilo isključivo u cilju izrade pismenih radova – eseja, referata, maturalnih i diplomskih radova, a u potrebi korištenja naše građe, bilo je i nekoliko studenata drugog i trećeg ciklusa stjecanja akademskog zvanja. Ovdje se korespondira i s mlađim korisnicima, koji vrlo često istražuju našu periodiku, te naslove iz oblasti općeg znanja, kao što su leksikoni, enciklopedije i sl. U protekloj godini, kada je u pitanju posjeta Stručnom odjeljenju, zabilježili smo oko 10-ak posjeta u jednom mjesecu.

5.3. Odjeljenje Zavičajna zbirka

Rad u ovom odjeljenju je nešto izmijenjen u odnosu na protekli period. Intenzivirana je izdavačka djelatnost, pa samim tim i istraživanje zavičajnog fonda. Ovo odjeljenje je već realiziralo jedno interno izdanje „Vareš – sjećanje na ljude i događaje“, zatim Plavo nebo iznad Vareša, nakon kojega su uslijedila još dva: Fragmenti iz povijesti Vareša i Vareški obituarij, a nakon njega svjetlo dana ugledao je i fotoalbum „Crno-bijela ostavština Vareša“. Ranije je realizirano ukupno šest nastavaka Vremeplova, a u pripremi je njegovo reprint izdanje. Za ovogodišnji Javni poziv Fondacije za izdavaštvo Sarajevo, kandidirano je reprint izdanje Kovččke zadruge i Crno-bijela ostavština Vareša u slici. Sva naša interna izdanja iz odjeljenja Zavičajna zbirka, pripremana su na osnovu zavičajne građe, koja je u posjedu Biblioteke. Spomenuta građa je prikupljana dugi niz godina, tako da će nadolazeće generacije stručnih zaposlenika u ovom odjeljenju, također, kao i njihovi prethodnici, imati primarni zadatak, a to je prikupljanje i publikovanje štampanog/pisanog materijala, koji se tematikom odnosi na vareško područje ili je, pak, autor građe osoba rođena na području općine Vareš. U zavičajnu građu spadaju i sva djela čiji je autor živio/boravio na području Vareša i okoline, bio zaposlenik neke od ustanova ili nekog od privrednih subjekata sa područja Vareša. Ukratko, to je sva građa koja se u bilo kom smislu odnosi na područje općine Vareš, čak i zabilješke sa svih održanih javnih sastanaka, sjednica, tribina, manifestacija, festivala, dakle – cjelokupni štampani materijal izdat u povodu nekog događaja, jubileja, javne manifestacije ili sastanaka organizovanih na lokalnom nivou. Prema Zakonu o bibliotečkoj djelatnosti, sve navedeno se arhivira u zavičajnoj zbirci javne biblioteke grada, na čijem se području odvija privredni, društveni i kulturni život. Za buduće generacije ovaj arhiv ima neprocjenljivu vrijednost u cilju kolektivnog pamćenja, a sve je to ukupnost povijesti matične države. Podsjećamo da je po Zakonu o bibliotečkoj djelatnosti, svaka javna/opća biblioteka u obavezi da formira odjeljenje zavičajna zbirka. Također, podsjećamo i na podatak da je na prelazu iz 1999/2000 Odjeljenje Zavičajna zbirka Opće biblioteke Vareš prvo poslijeratno odjeljenje pri biblioteci, formirano u Zeničko-dobojskom kantonu, a naš Krešimir Romić zvanično i prvi „Bibliotekar Zavičajne zbirke“. Zato smo zahvalni Vladi ZDK-a što je u vrijeme kada je trebalo, znala prepoznati potrebe naše Ustanove za ovim radnim mjestom, pogotovo zbog činjenice da je njen prvi

zaposlenik bilo lice sa dugogodišnjim radnim iskustvom iz oblasti javnog života u Varešu. Inače, još jednom ističemo podatak, da je temelje ovom odjeljenju dao naš sugrađanin profesor Borislav Topalić, koji trenutno živi izvan Vareša, ali - na osnovu naših saznanja, on, praktično svim srcem i dalje živi tu, u svom zavičaju. Opća biblioteka Vareš je imala priliku da bude u ulozi izdavača nedavno objavljenoj knjizi profesora Borislava Topalića, a to je: Prilozi za ostavštinu Vareša, u kojoj je predstavljen jedan dio bogate povijesti ovoga grada. Svakako da očekujemo i u narednom periodu saradnju u ovom pravcu, kako sa spomenutim našim sugrađaninom, tako i sa drugima, čija bi želja bila da se okuša kao autor. Također su ostvareni i značajni rezultati u pružanju informacija na zahtjev brojnim našim korisnicima, koji su bili u potrebi istraživanja zavičajne građe i podataka vezanih za povijest Vareša i okoline. Dobar dio ove saradnje ostvaren je i sa kompanijom Adriatic Metals BH d.o.o. – sada DPM Metals Vareš. Pružene su brojne informacije zavičajnog sadržaja na zahtjev licima koja su zaposlenici spomenute kompanije, kao i onima, čiji je zadatak da ovladaju podacima vezanim za rudna nalazišta i povijest Vareša. Imali smo priliku posredovati u davanju informacija vezanim za zavičajnu građu i nekim od studenata, kako s područja općine Vareš, tako i iz susjednih gradova i Općina. Tako smo pružili nemjerljiv doprinos u pristupu zavičajnoj građi kolegama iz Zavičajnog muzeja Visoko, koji su nedavno izdali drugi tom naslova „Monografija Visokog“. U 2025. godini kompletirana su i tri interna kataloga (stručni, predmetni, katalog arhivske građe) izdanja Arhiva BiH, cjelokupnog inventara Zavičajne zbirke, a odnedavno im je pridružen i katalog „Lista Bobovac“. Time je umnogome automatizirana usluga ovog Odjeljenja. Vrijedno pažnje je i novo izdanje u 2025., koje smo naprijed spomenuli, a to je „Crno-bijela ostavština Vareša u slici“. Promocija je upriličena na obilježavanju jubileja Zavičajne zbirke Biblioteke, u decembru/prosincu, kada se navršilo punih 25. godina rada ovog Odjeljenja. O prosječnoj posjeti Zavičajnoj zbirci, dovoljno govori podatak da ih je bilo preko pedesetak.

5.4. Dječje odjeljenje sa igraonicom

Dječje odjeljenje broji veliki broj lektirskih izdanja i namijenjeno je, isključivo, školskoj populaciji. Knjige su dobrim dijelom stara izdanja, gdje je većina vidno oštećena, izmijenjenog izgleda, izbljedjela s tragovima dječjih iscrtavanja linija i nevješto napisanih slova i brojeva. Njih bi, svakako, trebalo temeljito obnoviti, možda čak i arhivirati, a na njihovo mjesto izvršiti nabavku novih izdanja. To će se vremenom i realizovati u zavisnosti od potrebe nabavke ovog dijela knjižne građe. U godinama kada je naša Biblioteka imala redovnu i značajnu podršku Vlade R/Hrvatske, organizovana je i igraonica za djecu nižeg uzrasta. Nakon uvida u raspoloživi prostor i činjenice da se takav vid aktivnosti s najmlađim korisnicima teško provodio, odlučeno je da se rekviziti smjeste oba arhiva. Nakon toga, a na zahtjev rukovodstva Centra za kulturu i edukaciju Vareš, dio tog inventara je posuđen na osnovu potpisanog reversa i pripadajuće Odluke. Naravno, igraonica je nastavila svoju funkciju dajući na korištenje knjižnu i neknjižnu građu. Već smo u tabeli naveli koja je to knjižna i neknjižna građa, ali, svakako da treba naglasiti da su predmetom interesa naših najmlađih Varešana brojne enciklopedije, slikovnice, priručna literatura, bojanke, crtanke, stripovi. Značajno je kazati da se među literaturom nalaze i ilustrirani priručnici za učenje stranih jezika, prilagođeni najmlađem uzrastu. Svakodnevno se bilježi značajna posjeta ovom odjeljenju, a to znači da je i opravdanost ideji formiranja igraonice u skladu s potrebama naših mladih sugrađana. Dnevna posjeta igraonici, kada je u pitanju 2025. godina, bila je negdje oko 30-ak njih različitog uzrasta. Naravno, naša Biblioteka s vremena na vrijeme, organizuje druženje s djecom, korisnicima usluga Dječjeg obdaništa Vareš, gdje oni mogu crtati, slikati, pisati, čitati,

igrati se, a sve u svrhu razvijanja intelektualnih i motoričkih sposobnosti. Naravno, na taj se način djeca socijalizuju kroz međusobna druženje, stvarajući navike za djelovanje u okviru društvenih grupa.

5.5. Djelatnost arhiva – Odjeljenje Arhiv I, Arhiv II

5.5.1. Arhiv I

U Arhivu 1 nalaze se naslovi koji su rjeđe korišteni, manje traženi i oni predstavljaju, praktično tzv. rezervni fond u kojemu su novopridošli naslovi u 2024. i 2025. godini, kao i oni znatno ranije navabljani. Prostorije prizemlj, kada je arhivski dio u pitanju, smješten je u odvojenom dijelu koji se ne zagrijava. Često smo u prilici da uočimo tragove glodavaca, koji izlaze iz nekog od brojnih šaftova, raspoređenih cijelom površinom prizemlja. S obzirom da se radi o prostoru koji je u tom dijelu smješten ispod površinskog dijela tla, često se pojavi trag vlage i vode u doba obilnih kiša. Zato je ovaj dio arhivske građe potrebno češće pregledavati, čistiti i provjetravati da se ne bi stvorili uslovi za množenje glodavaca. Svaku posjetu Zavoda za zdravstvo Zenica, koji najmanje dvaput godišnje vrše dezinfekciju i deratizaciju prostora Biblioteke, koristimo da ih upozorimo na ovaj naš problem, koji je i dalje prisutan. Nešto ranije smo zbog tog problema morali otpisati određeni broj školskih lektira, starijih izdanja, koje se manje ili nikako ne koriste, jer je prijetila opasnost od zaraze. Ukratko, prostor Arhiva I je zapremljen tzv. „mrtvim knjižnim fondom“, dakle, - knjižnim fondom koji se ili ne koristi ili rijetko. U 2025. godini su završeni radovi na njegovom uređenju, pa je tako dio rekvizita iz Dječje igraonice, koji je bio smješten u navedenom prostoru, privremeno ustupljen Centru za kulturu i edukaciju Vareš.

5.5.2. Arhiv II

Ovaj dio bibliotečkog prostora zapremljen je mnogobrojom i raznovrsnom knjižnom i neknjižnom građom. Tu je smještena književna kritika, dok su naslovi iz oblasti lingvistike (gramatike, rječnici, priručnici za jezik i o jeziku, pravopisi i sl.), koji su tu ranije bili smješteni, preseljeni u prostor Zavičajne zbirke. Tu je arhiviran i dio fonda koji pripada Dječjoj igraonici, repromaterijal za Kreativnu radionicu, te časopisi, izdanja Arhiva BiH, godišnjaci, knjige, duplikati, poklon-knjige, te opus naslova doniranih od strane „Rudnika i Željezare Vareš“, - njih oko 600. To su raritetna izdanja, uglavnom na njemačkom jeziku, zatim ruskom, talijanskom, francuskom. Naporima Osnivača, općine Vareš, ovaj prostor je dodatno opremljen funkcionalnim, metalnim policama, uz tehničku pripremu (krećenje, postavljanje elektro-instalacije i sl.). Na taj način smo dobili multi-funkcionalni prostor, gdje su svoje mjesto našle brojne zbirke i fondovi, koji se dotad nisu mogli koristiti. Ovaj prostor Arhiva 2, dodatno je adaptiran u 2025. godini, što je za ukupnost korištenja/pretraživanja specijalnih zbirki, značilo mnogo. Tu je odnedavno smješten i fond u koji spadaju memoari vezani za historiju svijeta.

5.6. Međubibliotečka pozajmica

Ovo je izuzetno važan segment u okviru naših svakodnevnih aktivnosti u oblasti stručne obrade građe i razmjene podataka/građe s kolegama, koji su obuhvaćeni sistemom COBISS-a. Zahvaljujući ovom programu/softveru/platformi, naša Biblioteka omogućava svojim korisnicima pretraživanje bibliotečkih fondova svih biblioteka u sistemu (ima ih 72) s područja bivše zajedničke države, zatim jednog dijela Evropskog kontinenta. Tako smo imali priliku u 2025. godini učestvovati u pozajmici naslova, kako našim korisnicima, tako i onima koji koriste

usluge drugih biblioteka u okviru sistema COBISS. Međubibliotečka pozajmica je zakonom uređena aktivnost, kojom su biblioteke u sistemu dužne posuditi drugim bibliotekama - članicama sistema, naslove iz svojih fondova, ako im se potražuju i ako ne posjeduju u svom fondu traženi naslov. Ova vrsta bibliotečke pozajmice, odnosi se na primjerke koji se mogu iznijeti izvan prostora biblioteke. Naravno, uz dogovor i garancije na povrat, čak se i ta vrsta literature, kao izuzetak, može ustupiti korisniku bilo koje biblioteke u sistemu. U 2025. godini smo imali nekoliko ovakvih razmjena s kolegama iz: Kaknja, Zenice, Sarajeva, Zavidovića, Breze, Ilijaša, Visokog. Također je i naša Biblioteka u 2025. godini, imala nekoliko ovakvih zahtjeva. Prema evidenciji koju vodimo, u 2025. godini bilo je sedam (7) takvih zahtjeva.

6.STRUČNA OBRADA BIBLIOTEČKE GRAĐE

Kada su u pitanju poslovi oko stručne obrade bibliotečke građe, tu su angažirana, uglavnom dva zaposlenika. Jedan od njih je u posjedu licence za rad u softveru COBISS i oni svakodnevno rade na poslovima katalogizacije i klasifikacije knjiga prema usvojenom UDK sistemu, koji je naišao na najširu upotrebu u većini svjetskih biblioteka. UDK je u prevodu univerzalna decimalna klasifikacija i ona je razvijeni bibliotečki decimalni klasifikacijski sistem primjenjiv na cjelokupno ljudsko znanje, bez obzira u kojem se obliku ovaj nalazio, a osmislili su ga krajem XIX vijeka *Paul Otlet i Henri la Fontain*. Prema navedenom UDK sistemu, bibliotečki fond Opće biblioteke Vareš, razvrstan je deset (10) osnovnih grupa: (0) Opća djela, (1) filozofija, psihologija, (2) religija i mitologija, (3) društvene nauke, (4) upražnjena grupa gdje je nekada bila smještena lingvistika, zatim, (5) prirodne nauke, (6) primijenjene nauke, (7) umjetnost, muzika, sport, (8) jezik i književnost, te (9) historija i geografija, biografija. Ovih deset osnovnih grupa su nadalje podijeljene u deset podgrupa, a one dalje kako je to prikazano u pomoćnim tablicama. Glavninu posla obavljaju, dakle, radnici koji imaju položen stručni ispit iz oblasti bibliotečke djelatnosti, a takvih je u Općoj biblioteci Vareš u 2025. godini bilo ukupno pet (5). Pored određivanja UDK broja, naši stručni zaposlenici vrše upis novopridošlih naslova u glavni knjižni inventar. Po tom knjižnom Inventaru, prva upisana knjiga bila je „Kontrapunkt života“, autora Aldous Huxley, izdanje „Mladost“, Zagreb, 1952. Navedena knjiga je našla svoje mjesto u „Inventar-u I“ dana 11.05.1955. godine, a zadnji serijski broj završno sa 31.12.2025. godine bio je 49191 („Čistačica na crno / Irma Husić, Planjaj Komerc, Tešanj, 2025., upisana 25.12.2025). Napominjemo da je veliki broj novoupisanih naslova, zaveden u starijim inventarnim knjigama, na mjestima gdje su nekada ranije bile uvedene knjige koje smo zbog glodavaca i opasnosti od zaraze, morali otpisati. Već smo naveli da je u 2025. godini stručno obrađeno preko 650 novih naslova knjižne i neknjižne građe, nabavljene donacijama, kupovinom, te poklon-knjigama od naših sugrađana. Naš stručni tim paralelno radi u dva sistema kojim naša Biblioteka raspolaže – internim „LIBRA“ i internacionalnim „COBISS“. Svakodnevno se uvode podaci o knjižnom fondu i o korisnicima usluga Opće biblioteke Vareš. Zaposlenici na poslovima stručne obrade građe, učestvuju i u nabavnoj politici Biblioteke, kao i na poslovima zaduživanja i razduživanja građe – po potrebi. Isto tako, zadatak stručnih radnika je i svakodnevna sistematizacija cjelokupnog bibliotečkog fonda, koji podrazumijeva i specijalne zbirke, arhivsku građu, kao i onaj dio građe koji se svakodnevno koristi. Rad na popularizaciji knjige i pisanog štiva, isto tako je obaveza stručnog tima. U 2025. godini stručno je obrađeno i pridruženo ukupnom fondu 657 novih naslova.

7.TABELARNI PRIKAZ KORISNIKA BIBLIOTEČKIH USLUGA

Redni broj	Zanimanje	Ukupni broj
1.	Trgovac	20
2.	Diplomirani inženjer	23
3.	Radnik	63
4.	Penzioner	43
5.	Stolar	4
6.	Domaćica	47
7.	Tehničar	89
8.	Učitelj	10
9.	Medicinski tehničar	13
10.	Automehaničar	6
11.	Službenik	30
12.	Predškolski uzrast	30
13.	Profesor	24
14.	Stomatolog	3
15.	Bibliotečki radnici	5
16.	Frizer	4
17.	Pripadnici Oružanih snaga BiH	6
18.	Pravnik	8
19.	Pedagog	3
20.	Ljekar	4
21.	Politolog	4
22.	Pripadnik MUP-a	5
23.	Žurnalist	1
24.	Menadžer	1
25.	Grafički dizajner	1
26.	Poštar	1
27.	Kuhar	2
28.	Ekonomista	5
29.	Saobraćajni inženjer	3
30.	Dipl. informatičar	2
31.	Socijalni radnik	1
32.	student	104
33.	Učenik – srednja škola	223
34.	Učenik – osnovna škola	288
35.	Šumarski tehničar	2
36.	Arhitekta	2
37.	Inženjer šumarstva	1
	UKUPNO:	1325 korisnika (1113) aktivnih

7.1. Osvrt na korisnike usluga u 2025. godini

Prema općim pokazateljima, priliv novoupisanih čitalaca (korisnika usluga) u 2025. je ispod očekivanja. Svakako da je tome doprinijela mogućnost korištenja računarske tehnike ili mobilnih telefona, preko kojih je moguće pregledavanje PDF verzija novoobjavljenih naslova,

kao i drugih tekstova koji sadrže traženu informaciju. Tako su biblioteke izgubile – za nijansu, prvobitni svoj značaj i ulogu u društvu, gdje su bile jedne od glavnih informatora, naročito kada je u pitanju školska populacija – učenici i studenti svih ciklusa obrazovanja. Ako se uzme u obzir podatak da se brojni građani Vareša odlučuju za odlazak vani, onda je relevantan konačan broj novoupisanih korisnika naše Biblioteke. Naravno, veliki broj kontakata s našim korisnicima obavljamo i elektronskim putem, mail-om i sl. ili preko nekih društvenih platformi, no sveukupnost kvaliteta i usluga, te dinamika posjeta Biblioteci, manja je u odnosu na prošlu godinu, kao i na raniji period. Nažalost, to je slika današnjeg stanja u društvu i njegove potrebe za educiranjem

8. RADNO VRIJEME BIBLIOTEKE

Prema Zakonu koji se bavi javnim ustanovama, radno vrijeme za javne/opće biblioteke bilo bi u okviru sedmičnih 40 sati. Upravni odbor Opće biblioteke Vareš je na jednom od svojih ranijih zasjedanja usvojio predloženo radno vrijeme za našu Ustanovu i ono glasi:

-radno vrijeme počinje u 7 i 30

-radno vrijeme završava u 15 i 30

-pauza je od 10 do 10 i 30

Ostavljena je mogućnost svim korisnicima bibliotečkih usluga Opće biblioteke Vareš, naročito učenicima i studentima, da u slučaju vanrednih potreba, uvijek mogu kontaktirati nekog od stručnih zaposlenika, koji bi učinili uslugu pristupa građi, bez obzira da li se to dešava izvan radnog vremena. Ova praksa je već godinama na snazi u našoj Biblioteci, a njome se želi iskazati podrška školskoj populaciji, naročito našim učenicima i studentima koji prate nastavu, pa samim tim i žive, izvan područja općine Vareš i koji dolaze kući vikendom.

9. AKTIVNOSTI BIBLIOTEKE IZ OBLASTI KULTURE I POPULARIZACIJE KNJIGE

Opća biblioteka Vareš je u obavezi da u svojim tromjesečnim, polugodišnjim i godišnjim izvještajima Ministarstvu za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, podnese izvještaj o namjenskom utrošku sredstava u okviru kojih je i izvještaj o kulturnim sadržajima provedenim u organizaciji ili u suorganizaciji Opće biblioteke Vareš sa nekim od javnih ustanova, udruženja, nevladinim sektorom i sl. Tako smo u protekloj 2025. godini bili u prilici da učestvujemo u organizovanju i realizaciji brojnih javnih i kulturnih sadržaja u gradu Varešu i izvan Vareša.

9.1. Informacija o održanoj manifestaciji obilježavanja „Dana zaljubljenih“

Na osnovu Ugovora o međusobnoj saradnji broj: I-06-12/24, potpisanog s Udruženjem „Moja prva nota“ Vareš, Opća biblioteka Vareš je podržala ideju obilježavanja „Dana zaljubljenih“ u svojstvu suorganizatora. Prijedlog je iznio predsjednik Udruženja profesor Igor Hinger, koji je predstavio plan aktivnosti vezanih za ovaj značajni datum, te ponudio prijedlog da se i Biblioteka uključi kroz aktivnosti u sklopu Kreativne radionice.

Zaposlenice Sanja Franjić i Vedrana Mirčić su prihvatile prijedlog Direktora da se aktivno uključe u rad radionice i time daju punu podršku ovoj manifestaciji. Njih dvije su preuzele repromaterijal za koji je sredstva obezbijedilo Udruženje „Moja prva nota“, a nakon toga je putem medija i fb platforme, uslijedio poziv učenicima da se uključe u rad kreativne radionice, gdje su voditeljice aktivnosti Franjić i Mirčić, predložile izradu čestitki u povodu „Dana zaljubljenih“, koje bi se u konačnici poslale na željene

adrese putem PTT pošiljki. Time su istakle važnost uključenja učenika najmlađe životne dobi u život u zajednici i njihovu opću informisanost o svakodnevnim obavezama i mogućnostima pojedinaca da koriste usluge javnih servisa, preko kojih ostvaruju svoje pravo na neometanu komunikaciju s drugim licima.

9.2. Informacija o održanoj promociji knjige „Jezička djelatnost čitanja: temelj funkcionalne pismenosti, autora prof.dr. Mirela Omerović i prof. Leila Hamzagić Kovačević i Dalile Potogija

Promocija knjige „Jezička djelatnost čitanja: temelj funkcionalne pismenosti, autora prof.dr. Mirela Omerović i prof. Leila Hamzagić Kovačević, te uz prisustvo prof. Dalile Dedić-Potogija, održana je u čitaonici Opće biblioteke Vareš dana 03.02.2025. u 13 h. Termin promocije prilagođen je učenicima završnih IX-ih razreda osnovne škole i učenicima Srednje škole u Varešu. Autorica prof.dr. Mirela Omerović je sugerisala da bi najveći efekt promocije bio postignut ako bi se animirali učenici navedenog stepena školovanja, te su tim povodom obavljene konsultacije sa rukovodstvom vareških osnovnih škola i Srednje škole. Nešto ranije je s istima potpisan ugovor o poslovnoj saradnji, tako je i to bio jedan od ključnih razloga da je uredovano prisustvo učenika promociji i to s predmetnim nastavnicima,

Sama promocija je protekla neočekivano svrsishodno, te je postignut obostrani cilj: učenici su pažljivo saslušali predviđeno izlaganje, a profesorice su kao odgovor na njihovo izlaganje dobile utisak kako je to za njih bilo iznimno zanimljivo i motivirajuće kazivanje. Naime, ako govorimo o jeziku i načinu izražavanja, nedvojbeno najvažnijim se izdvaja tehnika čitanja i misaonog praćenja onoga što se čita. Kako su profesorice naglasile, ovdje je radi o interdisciplinarnom pristupu, iz perspektive: lingvistike, metodike, književnosti, psihologije i pedagogije. Bez dobrog vladanja tehnikom čitanja i koordiniranja misli koja prati to čitanje, nema ni postignutog efekta ili je on zanemarljivo slab. Učenicima se mora približiti potreba za većim angažovanjem tokom obrade nekog teksta, neke informacije da bi njom ovladali u što većem obimu. Razumijevanje naprijed navedenih aspekata, nudi jasniji pogled na razvoj čitanja kao jezičke djelatnosti u nastavi maternjeg jezika, te naglašava važnost čitanja kao prediktora obrazovnog uspjeha, što znači da nema ni kvalitetno usvojenog znanja bez dobrog vladanja tehnikom čitanja. Knjiga predstavlja važan naučni doprinos proučavanju procesa učenja maternjeg jezika utemeljenog na jezičkim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja i pisanja. Knjiga je i svojevrsni putokaz ili smjerokaz svima onima koji se bave istraživanjem procesa usvajanja i učenja maternjeg jezika, ali i procesima motivacije učenika za čitanje kao temelja sveopćeg obrazovanja i akademskog uspjeha.

Zbog svega navedenog, smatramo da je promocija koju je organizovala Opća biblioteka Vareš postigla puni pogodak, apostrofirajući još jednom problem savremenog doba, a to je osjetno smanjenje kvaliteta pismenog i usmenog izražavanja mladih u našoj zemlji, koji sve više pribjegavaju tzv. „vještačkoj inteligenciji“, izbjegavajući lični angažman u pisanoj i govornoj konverzaciji. Promocija je dio planiranih aktivnosti Opće biblioteke Vareš u 2025-oj godini i njome smo učinili jedan veći zaokret kada su u pitanju organizirane manifestacije, gdje smo bili nosiocima aktivnosti.

9.3. Informacija o održanoj književnoj večeri: „Promocija knjige PIJESAK U OČIMA, autora Rezak Hukanović“ o kojoj je govorio Željko Ivanković, književnik, publicist, prevodilac rodnom iz Vareša

Gosti večeri bili su: Rezak Hukanović, Željko Ivanković, Ruždija Adžović, Šahin Šišić.

Željko Ivanković, Varešanin, književnik, publicist, prevodilac, član nekoliko Društava pisaca, kako u BiH, tako i izvan njenih granica, iza čijeg imena su brojna objavljena djela različitih žanrova; književnik pred kojim stoji još mnogo plodonosnog rada. On je bio u ulozi urednika i recenzenta zbirke poezije

„Pijesak u očima“ autora Rezaka Hukanovića, svakako i moderator i prije svega, stručni koordinator ove večeri.

Autor Rezak Hukanović je po drugi put u našem Varešu. Prvi susret smo imali 2023.godine, kada je promovisan roman „Deseta vrata pakla“, a ovaj put je na programu zbirka poezije pod nazivom „Pijesak u očima“. O stvaralačkom opusu Rezaka Hukanovića, govorio je Željko Ivanković, a mi dajemo kratki osvrt:

Rezak Hukanović (rođen u Sanici 1. decembra 1949) bosanskohercegovački je pisac, pjesnik, recitator i novinar. Uz novinarstvo, povremeno je radio na lokalnom radiju, a do objavljivanja knjige Deseta vrata pakla objavio je šest zbirki pjesama: Nemiri žute planete, Kosa, Susreti, Berači zvijezda. Njegovo ime se našlo i u Ginisovoj knjizi rekorda, 1970-ih, kada je postavio svjetski rekord u dužini recitovanja poezije, preciznije: 45 sati govorio je stihove neprekidno i napamet, ne ponovivši nijedan od njih. Na početku rata u BiH bio je zarobljen i prebačen u Koncentracijski logor Omarska. Novembra 1992. bio je oslobođen iz logora, kada se s porodicom privremeno nastanio u Norveškoj. U rodni Prijedor vraća se 2000.godine, kada osniva TV produkciju – NTV 101. Autor je ili koautor tekstova za mnogobrojne pjesme poput "Svako se ponekad nekoine vrati", Mene je učilo vrijeme, itd. Rezak Hukanović će nam se danas predstaviti s knjigom poezije: „Pijesak u očima“, za koju je rekao da je to njegov povratak nazad, ka poeziji. Knjiga je prvi put javnosti predstavljena danas, 09.04.2025. na otvaranju Međunarodnog Sarajevskog sajma knjiga i učila pod sloganom „Čitaj me“. Također, imamo priliku da u našem gradu, dobrodošlicu zaželimo i gostima: Ruždija Adžović i Šahin Šišić. Gospodin Adžović je pisac, esejist, autor dosad objavljenih jedanaest knjiga različitih žanrova, a gospodin Šišić je reditelj, scenarist, autor brojnih filmskih ostvarenja za koja je dobio priznanja i nagrade među kojima je najpoznatija Zlatna palma Kanskog festivala. Njegov dosad najpoznatiji filmski projekat je Top lista nadrealista. Vjerujemo da će nas u budućnosti obradovati brojnim i novim filmskim novitetima.

9.4.O manifestaciji u povodu obilježavanja dana knjige i autorskih prava pod nazivom „Živa biblioteka – u susret Svjetskom danu knjige“.

Manifestacija je održana u saradnji s „Malom školom Vareš“, kojom rukovode časne sestre franjevke i koje su na najljepši način predstavile ljubav ka pisanoj riječi i time naglasile važnost njegovanja duhovne strane u čovjeku, a posebno kada je mlada osoba u pitanju. Razlog zašto spominjemo sestre je i u činjenici da su to osobe koje su svoj život posvetile činjenju dobra, a naročito u onom segmentu kada su im na brigu ostavljena djeca mlađe životne dobi. Upravo u ovom dijelu gdje se spominje rad sa djecom školskog uzrasta, naša Biblioteka je našla zajednički interes i uključila se u sve aktivnosti kada je u pitanju razvijanje te duhovne strane kod mladih osoba. Projekat pod nazivom „Živa biblioteka – u susret Svjetskom danu knjige“, bio je podržan od strane velikog broja učesnika. Svojim aktivnim učešćem, njih devetoro je ostvarilo puni pogodak i mimo svih očekivanja se postigao konačni cilj – živa knjiga je progovorila na jedan suptilan način i ostavila efekt koji nijedno pročitano štivo ne bi moglo. Ako kažemo da su većina onih koji su bili u ulozi čitalaca živih knjiga, izašli iz čitaonice sa suzama u očima, ne može se bolje ilustrirati postignuti cilj. Napose, najmanje dvoje od tih čitalaca je odlučilo da se i sami okušaju kao autori još neobjavljenih priča, koje su dotad čuvali u tajnosti, ali ih je ovakav način komunikacije s živom knjigom, potakao da se oslobode i da učine konkretne korake ka publiciranju svojih misli. Ovaj projekat je možda jedan od najboljih dosad koje smo realizirali u našoj Biblioteci, jer je proizveo one reakcije čitalaca, koje se samo priželjkiju. Nemoguće je prenijeti atmosferu koja se dešavala unutar naše Biblioteke u vrijeme kada je kulminirala jedna opća ponesenost onim što knjiga može proizvesti kod čitaoca. Otvorili su se svi ventili duše, progovorila je unutarnja spoznaja o ljepoti koju duša osjeća kada je oslobođena stega, kada osjeti da je neko razumije, podržava, kada je ponesu ljubav drugog koji ga pomno prati, sluša, kada oči progovore odobravanjem i kada se dešava ljepota „ljudovanja“; ona iskonska, spontana ljudska podrška koju

svaki čovjek treba. Na kraju samo da navedemo da je iskazana želje za ponovnim susretom ovakve vrste, tako da ćemo u dogledno vrijeme ispitati mogućnost njene reprize.

9.5. C radu Kreativne radionice kroz izradu prigodnih razglednica sa motivima starog Vareša i njegove okoline, rad na očuvanju kulturno-historijskog blaga

Nemjarljivu dopunu našim svakodnevnim aktivnostima i svojevrsni „vjetar u leđa“, dala nam je ideja formiranja Kreativne radionice koja je novijeg datuma i djeluje u sastavu Odjeljenja Zavičajna zbirka. A kada je u pitanju Zavičajna zbirka, tu je pohranjeno sve što se moglo prenijeti na papir, od teksta do fotografija, geografskih karti, zavičajnih karti, raznih skica, dokumenata, faksimila, pa do znamenja, premeta koji pripadaju zbirci suvenira, te brojni drugi sadržaji na kojima je prepoznatljiv motiv – Vareš. Tako su i stručne zaposlenice Biblioteke došle na ideju da se na posebnom papiru, predviđenom za takvu vrstu otiska, prenesu rijetki panoramski isječki, na kojima je prikazan Vareš iz različitih vremenskih razdoblja. Zamisao je bila da se domaćoj javnosti predstavi voljeni grad, koji je u različitim vremenskim periodima doživio brojne i vlastite renesanse, prepoznatljive kako u arhitektonskom smislu, infrastrukturnom, geostrategijskom, privrednom, ali i društvenom smislu. Zbog svog specifičnog položaja (smješten između dvije dominantne uzvisine, brda), grad nije imao mogućnost da se širi u svim pravcima, nego samo u onom koji je dozvoljavala konfiguracija terena i otud ta „renesansna“ panoramska slika grada. Zbog navedenog čitava naselja su nestajala s lica zemlje, kako zbog potreba Rudnika i Željezare Vareš, tako i zbog drugih općih potreba i privrede i stanovništva. Ove razglednice su zamišljene kao podsjećanje na Vareš nekad i sad, izvađen iz starih riznica i ponuđen za jednu nostalgичnu šetnju slikom i objektom.

9.6. Saradnja s drugim ustanovama i nevladinim sektorom koji rade i djeluju na području Vareša

Opća biblioteka Vareš aktivno sarađuje sa drugim javnim ustanovama kojima je općina Vareš osnivač, ali i sa udruženjima građana, odnosno, nevladinim sektorom. S tim u vezi provode se aktivnosti koje su priprema za obilježavanje značajnih datuma, zatim onih vezanih za povijest Vareša, datumi od državnog značaja. Tu su i aktivnosti u susret vjerskim blagdanima, kao i nekim jubilejima i sl. Tako smo uzeli učešće u pripremi za susrete od lokalnog značaja podržavajući ideju njegovanja kulturnih sadržaja u Općini. Projekti kojima se Biblioteka pridružuje kao suorganizator, najvećim dijelom su pokrenuti od strane Centra za kulturu i edukaciju Vareš s kojim je Biblioteka djelovala pod jednim nazivom, tako da su zadržana brojna zajednička polja interesa. Inače, naša Biblioteka već duži period ima potpisan ugovor o poslovnoj saradnji. Veliki broj zajedničkih projekata smo realizirali i s Udruženjem „Moja prva nota“ Vareš, a izgledno je i u budućnosti da ćemo s njima aktivno sarađivati. U sklopu aktivnosti koje prethode „Danu općine Vareš“, održana je promocija knjige „Kalafonijum“ autora Borislava Simića, čiji je promotor – inače i recenzent knjige, bio književnik i esejist, pjesnik i prevoditelj, Varešanin Željko Ivanković. Uz Ivankovića gost-promotor bila je i novinarka Edina Kamenica, a moderator Hajdar Arifić. Uz prigodnu atmosferu, promocija je održana u prostorijama čitaonice Opće biblioteke Vareš.

9.7. Izložba fotografija iz Odjeljenja „Zavičajna zbirka“ u prostorijama čitaonice

Izložba je organizirana kao dio planiranih aktivnosti za mjesec august/kolovoz da bi se skrenula pažnja značaju očuvanja kolektivnog pamćenja kroz nadolazeće generacije. Težište je bilo na odabiru onih fotografija koje se dosad nisu pojavljivale u javnom prostoru, a dio su zavičajnog opusa. Dragocjene su iz bezbroj razloga zato što nude sveobuhvatniju informaciju, tj. onu koja slikovito svjedoči o vremenima iz kojih Vareš treba pamtit i kao važan privredni centar, a svakako i administrativni, odnosno, politički iz vremena Srednjovjekovne bosanske države. Naročito su zanimljivi kadrovi koji nude bogat izvor informacija iz oblasti duhovnog i vjerskog života s obzirom na činjenicu da se u Varešu nalaze i da su sačuvani u izvornom obliku, dva najstarija vjerska, sakralna objekta u Bosni i

Hercegovini: Stara katolička crkva i Džamija na Karićima. Obje su iz XVI-og stoljeća, a tu je i Stari kameni most, također iz vremena kada je ovaj prostor bio okupiran od strane Otomanskog carstva. Nemjerljivu dragocjenost predstavljaju i povijesni podaci i ilustracije o rudnicima i rudarenju u Varešu i njegovoj okolini i to u kontekstu primarne djelatnosti na ovim prostorima. Brojne fotografije Rudnika i Željezare Vareš, te majdana na vodeni pogon koji su prethodili pokretanju Željezare, bez dvojbe svjedoče o važnosti ove privredne grane za cjelokupnu državnu teritoriju bivše zajedničke države, ali i BiH u njenim povijesnim granicama. (dio izloženih fotografija se može prepoznati na trećoj fot. sa promocije)

9.8. Obilježavanje „Dana pismenosti“, projekat koji je održan sredstvima Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta ZDK-a

„Dan pismenosti“ je važan datum za cjelokupnu svjetsku zajednicu jer se njim ističe važnost pismenosti za pojedince, zajednice i društva. Ovaj praznik prvi put je obilježen 1967.godine na dan 08.septembra/rujna. Svake godine na ovaj dan UNESCO podsjeća međunarodnu zajednicu na status pismenosti i obrazovanje odraslih na globalnom nivou. Opća biblioteka Vareš je u planiranim aktivnostima za 2025.godinu, predvidjela ovakvu manifestaciju u saradnji sa vareškim školama – predškolskom i osnovnoškolskom populacijom. Zaposlenice Biblioteke su pripremile program za ovaj uzrast i nastupile na platou ispred O.Š. „Vareš“ u Varešu i „Male škole Vareš“ u Varešu. Prisutno je bilo na desetine učenika, građana Vareša, te djece koja su se svojevrijem uključila u ovaj projekat. Djeci je prezentovana važnost pisane riječi, te knjige kao glavnog sredstva u borbi protiv nepismenosti i neznanja. Bibliotekarke su ispisale brojne citate iz knjiga, te ih učenicima predstavile i obrazložile na prilagodljiv način. Bezbroy je poruka ispisano i poslaño u eter na temu pismenosti, a mnoge od njih su i zabilježene na papir. Ova aktivnost nije promakla dnevnim izvještaićima iz Vareša, tako da je u javnost poslana jedna važna poruka iz naše Biblioteke, koja nedvosmisleno ističe važnost brige za mlade i njihovo opismenjavanje.

9.9. Obilježavanje manifestacije pod nazivom „Dječja nedjelja“

Dječja nedjelja je događaj posvećen pravima djece koji se tradicionalno obilježava u prvoj sedmici mjeseca oktobra i traje sedam dana. Njen cilj je da podsjeti javnost na važnost prava djece i da promoviše njihovu dobrobit kroz različite organizovane aktivnosti i programe. U to ime Opća biblioteka Vareš je pozvala u goste dječjeg pisca i novinara Elvir Halilović, koji se u dvije odvojene radionice, predstavio djeci Vareša kroz svoju nedavno objavljenu knjigu „Priče iz srcolike zemlje“, apostrofirajući važnost svijesti o pravima djece da rastu i da se obrazuju. Djeci je pružena prilika da kroz interakciju s piscem, kažu nešto o sebi, o tome na koji način doživljavaju važnost domovine, šta ona za njih predstavlja, šta znaju o domovini, o zavičaju, o čemu sanjaju, šta je to za njih važno, šta mogu da kažu o sebi, o školi, o predmetima, o drugarima. Posebna tema koja je obrađivana na obje radionice je tema – biblioteka. Šta su biblioteke i zbog čega su važne u procesu obrazovanja, odnosno, školovanja, rasta i razvijanja svijesti i pameti mlade osobe.

9.10. Aktivnost pod nazivom: „Dan u prirodi s knjigom!“

Na izmaku Mjeseca knjige, Opća biblioteka Vareš, je odlučila organizirati izlet gdje je ostvaren spoj dvaju najljepših stvari na svijetu - prirode i čitanja! U društvu pjesama, priča, šuštanja lišća i vjetra, našim učesnicima – oveloj grupi djece osnovnoškolskog uzrasta, na poseban način je približena kultura čitanja i ljepota riječi koje spajaju. Svako dijete je imalo priliku ponešto pročitati, razgovarati o pročitanoj, uživati u rimi i otkrivati poruke skrivenih svjetova između korica knjige.

Stručni voditelji ove radionice pokušali su napraviti poveznicu između ljubavi prema prirodi, uživanju u njezinoj posebnosti i ljubavi prema knjigama i čitanju - svijetu kroz koji rastemo iznutra. Postajemo radoznaliji, nježniji, mudriji. Dat je prijedlog za neke nove susrete u budućnosti - nakon puno godina, kada već budu veliki, da se sjete onih koji su im navrijeme uputili riječi, u kojima se krije lijek za sve bolike i duše i tijela, a mnogi od tih „lijekova“ se, zapravo, mogu pronaći u knjigama i prirodi. Uz čitanje, učesnici su crtali, bojili, skupljali lišće i grančice za našu "knjigu iz prirode" koja je pričala svoju priču, tihi, ali bogatu poput šume u jesen. Dan je zaokružen veselim fotografijama koje svjedoče trenucima radosti, mira i povezanosti.

9.10. Obilježavanje jubileja Zavičajne zbirke, Opće biblioteke Vareš

Obilježavanje 25. godina rada i djelovanja Odjeljenja Zavičajna zbirka, Opće biblioteke Vareš, planirano je u prostorijama čitaonice naše Ustanove. Tim povodom je promovisano interno izdanje Zavičajne zbirke, pod naslovom „Crno-bijela ostavština Vareša“. Radi se o internom izdanju Odjeljenja, koje je trebalo da predstavi dio foto-galerije objavljene u mjesečnom listu „Kolektiv“, a koji je izlazio u periodu od 1956/1990 s manjim prekidima, a izdavao ga je Rudnik i Željezara Vareš. U albumu je objavljeno oko 300 crno-bijelih fotografija, koje svjedoče o historijskom razvoju općine Vareš, u različitim vremenskim periodima. Manifestacija je prepoznata kao jedna od značajnijih za tekuću godinu, a bili su pozvani da prisustvuju svi zavičajni autori, zatim javni djelatnici Općine, te predstavnici lokalnih institucija. Manifestacija je imala značajan odziv, kao i medijsku pokrivenost. Iskazana je važnost posjedovanja i čuvanja zavičajnih podataka koji govore o bogatom kulturnom naslijeđu, zatim privrednom i društvenom razvoju Vareša tokom godina nastajanja i kasnijeg razvojnog perioda. Važno je istaći da je album „Crno-bijela ostavština Vareša“ dvanaesto u nizu internih izdanja naše Biblioteke, odnosno, njenog odjeljenja „Zavičajna zbirka“.

9.11. Promocija književnog rada i stvaralaštva jedne od najtraženijih domaćih autorki Irme Husić; romani „Čistačica na crno I i II“, „Očuh“, „Putevi osvete“

Promocija je održana 25.12.2025. u prostorijama čitaonice Opće biblioteke Vareš. Posvećenost je bila i više od očekivane, te se tražila stolica više. Autorica je predstavila svoj književni opus, apostrofirajući problema današnjeg društva i situacije u kojima mladi i školovani bih kadrovi, odlaze za boljim životom u treće zemlje, a tamo ih dočeka svijet kriminala, pohlepe, prevare, izrabljivanja. Romani „Čistačica na crno“ prvi i drugi dio, svjedoče i opominju koliko je opasno biti predmetom nečije manipulacije u situaciji kada vam prijeti i glad i siromaštvo zbog nemogućnosti pronalaska posla u vlastitoj zemlji.

9.12. Informacija o provedenim aktivnostima upriličenim u susret Božiću i Novogodišnjim radostima za djecu i omladinu u povodu kojih je objavljen javni poziv za prijavu literarnih radova

Opća biblioteka Vareš je u saradnji s „Moja prva nota“ Vareš, i Centar za kulturu i edukaciju Vareš, kao i „Malom školom Vareš“, te pokroviteljem Općinom Vareš, podržala aktivnosti na obilježavanju Božićnih i Novogodišnjih radosti. Na centralnoj manifestaciji, koja je održana u Radničkom domu pri Centru za kulturu i edukaciju Vareš, pročitana su imena učesnika, čiji su radovi bili najuspjeliji. Nakon proglašenja pobjednika, pročitana je rad koji je dobio najveći

broj bodova, a zatim su podijeljene vrijedne nagrade, koje su osigurali organizatori. Manifestacija „Božićni koncert u Varešu 2025.“, bila je tradicionalno jedna od najposjećenijih u našoj Općini. Stotine okupljenih Varešana i njihovih gostiju, još jednom su doživjeli svečarsku atmosferu u kojoj je kulminiralo zajedništvo u različitosti, a to je ono što naš Vareš čini najposebnijim mjestom u cjelokupnoj državi.

10. ZAKLJUČNI DIO S PRIJEDLOGOM MJERA ZA POBOLJŠANJE KVALITETA RADA

Postignuti su brojni i kvalitetni pomaci u radu Opće biblioteke Vareš, koja je svoje aktivnosti uskladila sa donesenim „Planom i programom rada za 2025.“ S tim u vezi, evidentni su rezultati u cilju poboljšanja bibliotečkih usluga u odjeljenjima, koja su formirana na osnovu bibliotečkih standarda i UDK⁶ sistema. Spomenuti sistem predvidio je organizacione cjeline unutar cjelokupne bibliotečke građe. U narednom periodu planiramo raditi na novoj sistematizaciji bibliotečkog fonda, koja će imati svoje zasebne kataloške zbirke. To je obiman posao s ciljem da se cjelokupni fond organizira na jedan novi, praktičniji način. Sve oblasti znanja i nauke, bit će izdvojene, kako po osnovnim grupama, tako i podgrupama. Već smo započeli sa sistematizacijom 0 (nulte) grupe u koju ubrajamo opća djela. U tu svrhu organizovan je posebni kutak s odgovarajućim policama. Nadalje, grupa (1) u kojoj su objedinjene filozofija i psihologija, našle su svoje stalno mjesto u Stručnom odjeljenju. Planiramo izvršiti temeljitu sistematizaciju svih preostalih grupa: 2, 3, 5, 6, 7 i 9, kako bismo mogli našim korisnicima ponuditi što bolju i kvalitetniju uslugu. U tom smislu, predviđena je i tehnička podrška ovoj aktivnosti, tako da ćemo u budućnosti nastojati približiti važnost moderne tehnologije u istraživanju bibliotečke građe i općenito pronalaska potrebnih informacija. Naša Biblioteka ima dobru i kvalitetnu saradnju s vladinim i nevladinim sektorom, tako da ćemo i u tom pogledu imati priliku promovisati knjigu i pisanu riječ, ali ujedno dati i puni doprinos očuvanju kulturnih vrijednosti naše Općine. Ovdje, prije svega, apostrofiram aktivnosti koje provodi Odjeljenje Zavičajna zbirka sa Kreativnom radionicom. Ponudit ćemo neke nove sadržaje koji se tiču zavičajnog opusa i raditi permanentno u oblasti izdavaštva. Svakako se nećemo zaustaviti na brojcima dvanaest koliko do sada bilježi internih izdanja naše Odjeljenje. Šansu vidimo i u otvorenom pristupu čitalačkoj publici starije životne dobi, koja svoje slobodno vrijeme rado provodi družeći se s osobljem Biblioteke i razmjenjujući bogata iskustva. Planirana je nabavka nove tehničke opreme, gdje će se fokus dati na intenzivnijem praćenju javnih poziva, gdje se može aplicirati sa kvalitetnim projektima. Također se razmišlja i o pokretanju tradicionalnih manifestacija, kao što su donedavno bile „Sačuvajmo od zaborava“, „Tragom sjećanja“, „Dani domaćeg pjesništva“ i sl. Uostalom, već su učinjeni neki koraci u tom pravcu, tako da će u narednom periodu biti prilike da se iz bogate riznice vareških arhiva na svjetlo dana iznesu brojne i rijetke „bilježnice“. Nadalje, pored rada na automatizaciji bibliotečkog fonda, svakako da će se težište zadržati na praćenju novog stanja u oblasti izdavaštva iz svih područja nauke i znanja, naročito u oblasti domaćeg izdavaštva. Zahvaljujući uslugama softvera COBISS, naši bibliotekari mogu doći do informacija ove vrste putem zajedničkog pretraživača, čime su poslovi klasifikacije i katalogizacije građe uveliko pojednostavljeni. U prilici smo, također, da za potrebe naših korisnika osiguramo traženu literaturu od kolega iz drugih biblioteka, članica COBISS porodice. Osim ovih aktivnosti, u budućnosti će se, svakako, morati učiniti iskorak u oblasti elektronskih usluga.

⁶ Univerzalna decimalna klasifikacija (UDK) je razvijeniji bibliotečki decimalni klasifikacijski sustav primjenljiv na cjelokupno ljudsko znanje bez obzira u kojem se obliku ovaj nalazio, a koji su krajem 19. stoljeća osmislili belgijski bibliografi Paul Otlet i Henri la Fontaine.

Bibliotečki fond kojim raspolažemo, podliježe novom formatiranju, pa će se tako povećavati i obim onih naslova koje će korisnici šireg područja moći pratiti elektronskim putem. Ovim aktivnostima ćemo ubrzati proces ulaska u zajedničku bazu podataka, u zajednički bibliotečki fond, koji će egzistirati na području koji trenutno pokriva program COBISS. Svakako da u tom pravcu očekujemo i neke nove prijedloge udruživanja rada i rezultata rada porodice biblioteka na više nivoa. S obzirom na činjenicu da većina biblioteka, pa tako i naša u Varešu, koristi Univerzalnu decimalnu klasifikaciju, izgledno je da će se i u ovoj oblasti uvesti neke nove metode, kojima je cilj potpuna automatizacija u radu. Isto tako, tamo gdje postoje uvjeti, otvaraju se multifunkcionalne čitaonice sa programom cjelodnevnog boravka korisnika, koji svojim radom i djelovanjem otvaraju nova polja u kojima će se moći primjenjivati sva naučna dostignuća, osobito ona za koja postoji širi interes. S obzirom na to da smo kao društvo uvijek na udaru globalne politike iza koje stoje svjetski moćnici, u opasnosti smo, kao društvo u cjelini, da opet i iznova doživimo neke nove „pandemije“, koje su, nažalost jedna realnost protiv koje se može boriti jedino znanjem i dostignućima u nauci. Jer, najjače „oružje“ u rukama čovjeka je njegovo znanje. Zato su biblioteke centri od izuzetne važnosti za ljudsko društvo, koji pružaju usluge obrazovanja i neograničene edukacije građana svih uzrasta, spola, rase, ličnih opredjeljenja ili bilo čega drugoga po čemu se neki ljudi zovu ili osjećaju različitim od drugih. U tom pravcu će i naša Biblioteka u budućnosti biti univerzalno mjesto za sve građane Vareša, koji su u potrebi za sticanjem znanja i svega što taj proces podrazumijeva. Nastojat ćemo svojom nabavnom politikom pratiti potrebe korisnika, te prostor kojim Biblioteka raspolaže učiniti multifunkcionalnim. Još jednom posebno naglašavamo da će izdavačka djelatnost, koja egzistira već duži period u Odjeljenju Zavičajna zbirka, biti u još većoj mjeri naglašena, te da će biti učinjeni dodatni naponi da ovo Odjeljenje bude dostojan reprezent općine Vareš iz oblasti izdavaštva. Nadalje, učinit ćemo maksimum napora da podržimo sve kulturne aktivnosti na području općine Vareš, te da ćemo ličnim učešćem i koordinacijom s drugim ustanovama, raditi na afirmaciji pisane riječi i popularizacije knjige, kao jednog univerzalnog medija važnog za svakog čovjeka. Također i novoformirana „Kreativna radionica“ treba poslužiti svrsi njegovanja tradicijskih vrijednosti grada Vareša, gdje će težište rada biti izrada predmeta sa motivima koji se odnose na općinu Vareš i njenu povijest, kulturno-historijsko blago, folklor, zavičajnu građu. Ovim bi se proširile neke od aktivnosti unutar naše Ustanove, a u budućnosti se, također, planira pokretanje kursa za edukaciju djece i omladine u najrazličitijim djelatnostima u cilju pripreme ulaska u svijet odraslih.

Uz pozdrav,

Dostavljeno:

1 x Općinsko vijeće Vareš

3 x Predsjednik i dva člana Upravnog odbora

1 x a/a

Direktor:
Jasmina Šijak, prof.

11. SADRŽAJ

1.OPĆI PODACI O USTANOVI.....	1
1.1.Podaci o osnivanju.....	1
1.2.Podaci o smještaju.....	1
1.3.Podaci o raspoloživom prostoru.....	1
2. PODACI O DJELATNOSTIMA BIBLIOTEKE	2
2.1. Djelatnost biblioteka/knjižnica i arhiva.....	2
2.2. Izdavačka djelatnost.....	2
3. PODACI O ZAPOSLENICIMA.....	2
3.1. Direktor-bibliotekar.....	2
3.2. Bibliotekar Zavičajne zbirke.....	2
3.3. Knjižničar.....	3
3.4. Knjižničar/informator.....	3
3.5. Spremačica, kurir, ložac.....	3
3.6. Vanjski saradnici.....	3
3.7. Upravni odbor Opće biblioteke Vareš.....	4
3.8. Spolna struktura zaposlenih.....	4
3.9. Nacionalna struktura zaposlenih.....	4
3.10. Prosjek ličnih primanja.....	4
4.PREGLED PLANIRANIH I IZVRŠENIH POSLOVA SA SVIM RELEVANTNIM PODACIMA U TOKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA.....	4
4.1.Tabelarni prikaz stanja bibliotečkog fonda Odjeljenja Zavičajna zbirka Opće biblioteke Vareš	
4.2.Tabelarni prikaz knjižne i neknjižne građe u Odjeljenju Dječja igraonica.....	4
4.3. Tabelarni prikaz stanja bibliotečkog fonda Opće biblioteke Vareš u odjeljenjima:.....	6
- Centralno odjeljenje u prizemlju.....	6
-Stručno odjeljenje na spratu (po UDK grupama: 1, 2, 3, 5, 6, 7,9).....	6
-Arhiv II na spratu (godišnjaci, književna kritika, lingvistika, časopisi, listovi, arhivirana građa / duplikati, raritetna građa, fond „Rudnika i Željezare Vareš“ (donirane knjige).....	6
4.4. Osvrt na stanje bibliotečkog fonda u 2025. godini.....	10
4.4.1 Novi naslovi iz oblasti književnosti.....	10
4.4.2. Novi naslovi u 2025.godini iz ostalih oblasti nauke i znanja.....	11
5.NEPOSREDNI RAD S KORISNICIMA	11
5.1. Centralno odjeljenje u prizemlju.....	11
5.2. Stručno odjeljenje.....	11
5.3. Odjeljenje Zavičajna zbirka.....	12
5.4. Odjeljenje Dječja igraonica.....	12
5.5.Djelatnost arhiva – Odjeljenje Arhiv I, Arhiv II.....	13
5.5.1.Arhiv I.....	13
5.5.2.Arhiv II.....	13
5.6. Međubibliotečka pozajmica.....	13
6.STRUČNA OBRADA BIBLIOTEČKE GRAĐE.....	14
7.TABELARNI PRIKAZ KORISNIKA BIBLIOTEČKIH USLUGA.....	14
7.1. Osvrt na korisnike usluga u 2025. godini.....	15
8.RADNO VRIJEME BIBLIOTEKE.....	16
9. AKTIVNOSTI BIBLIOTEKE IZ OBLASTI KULTURE I POPULARIZACIJE KNJIGE.....	16
10. ZAKLJUČNI DIO S PRIJEDLOGOM MJERA ZA POBOLJŠANJE KVALITETA RADA.....	17
11. SADRŽAJ.....	19

P R I L O Z I

- 1. Odluka o usvajanju „Pregleda ostvarenih prihoda i rashoda u periodu od 01.01. do 31.12.2025.godine (ZAVRŠNI RAČUN ZA 2025.godinu)**
- 2. Odluka o usvajanju Izvještaja o radu Opće biblioteke Vareš u 2025.godini**
- 3. PREGLED ostvarenih prihoda i rashoda u periodu od 01.01. do 31.12.2025.godine**

BOSNA I HERCEGOVINA, F/BiH
ZE-DO KANTON, OPĆINA VAREŠ
JU OPĆA BIBLIOTEKA VAREŠ
UPRAVNI ODBOR
BROJ: 154-05/26
DATUM: 18.05.2026. godine

Na osnovu Člana 39. Pravila Opće biblioteke Vareš, broj: 99-08/24 od 28.08. 2024. godine Upravni odbor Opće biblioteke Vareš je na Desetoj sjednici održanoj 18.05. 2026. godine, donio

O D L U K U

O usvajanju Pregleda ostvarenih prihoda i rashoda
u periodu od 01.01. do 31.12.2025. godine

I

Upravni odbor Opće biblioteke Vareš je na Desetoj sjednici razmatrao Pregled ostvarenih prihoda i rashoda Opće biblioteke Vareš za period od 01.01. do 31.12. 2025. godine. Nakon analize, predsjednik i članovi UO su jednoglasno podržali finansijski pregled ostvarenih prihoda i rashoda za period od 01.01. do 31.12. 2025. godine, koji je ostvarila Opća biblioteka Vareš u 2025. godini.

II

Sastavni dio ove Odluke je pisani Pregled ostvarenih prihoda i rashoda Opće biblioteke Vareš za period od 01.01. do 31.12. 2025. godine.

III

Pregled ostvarenih prihoda i rashoda Opće biblioteke Vareš za period od 01.01.2025. do 31.12. 2025. godine, dostavlja se i na Oglasnu ploču.

Dostavljeno:
1 x Općinsko vijeće Vareš
1 x Oglasna ploča Biblioteke
1 x a/a

Predsjednik UO
Marina Drijenčić, prof.

OPĆA BIBLIOTEKA VAREŠ

Jliica Put mira br.2

D:BR:42181478990004

ifra djelatnosti:91.01

el:032/843-179

broj 155-05 /26

/areš,27.04.2026.

P R E G L E D
ostvarenih prihoda i rashoda
u periodu 01.01. do 31.12.2025.godine

I.- P R I H O D I:

Redni broj	VRSTA PRIHODA	IZNOS (KM)
1.	Prihodi od članarine	1.139,00
2.	Prihodi od Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta ZE-DO kantona	199.205,00
3.	Prihodi od OPĆINE VAREŠ	9012,96
4.	Prihod od Fonda za bibliotekarsku djelatnost	694,73
5.	Prihod od Fonda za izdavaštvo	800,00
6.	Prihodi za ZE-DO kantona-transf.za omladinske projek.aktivnosti	1.000,00
7.	Prihodi od ref.bolovanja	1.920,16
8.	Humanitarni prihodi-donacije-fiz.lice i za kotao-Termo-beton	527,60
9.	Prihodi od ug.o saradnji-Mala škola-živa biblioteka	900,00
10.	Prihodi od kamata	0,59
	UKUPNI PRIHODI (1-10)	215.200,04

II.- R A S H O D I:

Redni broj	VRSTA RASHODA	
1.	Neto plaća zaposlenih(6 zaposlenih)	94.976,44
2.	Doprinosi iz plaća (na teret osiguranika)	46.027,88
3.	Porez na dohodak	7.472,95
4.	Bruto plaća zaposlenih (1+2+3)	148.477,27
5.	Doprinosi na plaće (na teret poslodavca)	11.269,18
6.	Poseban porez za otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda	465,03
7.	Opća vodna naknada	465,03
8.	Naknada za topli obrok	19.504,00
9.	Regres za godišnji odmor (6 zaposlenih)	4.770,00
10.	Pokloni u novcu za radnike	1.500,00
11.	Naknada za Osmi mart	660,00
12.	Troškovi prevoza radnika	2248,00
13.	Naknade i dop. Ugovori o djelu, upravni odbor,komisija	4.885,06
14.	Med.praćenje knjiž.večeri-Rezak Hukanović,Borivoj Simić	310,00
15.	Med.praćenje i Usl.ceteringa-obiljež.25 god.zaičajne .zbirke	510,00
16.	Utrošena električna energija	598,46
17.	Komunalne usluge	1.681,00
18.	Telefonske usluge,internet	565,15
19.	Knjigovodstvene usluge	3000,00
20.	Autoprevozničke usluge-ugalj	650,00
21.	Ugostiteljske usluge	337,60

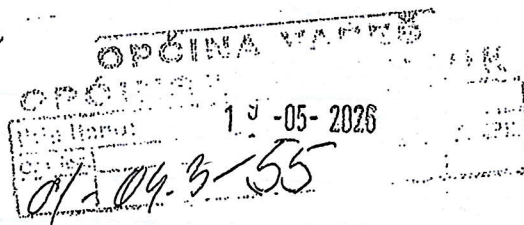
22.	Nabavljeni kancelarijski materijal i spirala pvc	520,54
23.	Nabavljeni materijal za čišćenje	196,60
25.	Materijal za loženje (drva,ugalj)	2751,00
26.	Članarina -Nac.biblioteka	1.408,32
27.	CIP i ISBN za knjigu	80,00
28.	Štampa knjige A4-TU	561,60
29.	Ostali troškovi-reprezentacija za učesnike promocija knjiga i žive biblioteke	322,43
30.	Razne usluge(izrada zav.računa,printanje u boji,opravka centralne jed, čišćenje,unos uglja)	740,00
31.	Ovjera i kontrola završnog računa	70,00
32.	Provizije i potvrda Banke	1678,55
33.	Troškovi amortizacije	2.963,58
34.	Troškovi sl.puta-(nab.materijala za radionice i knjiga)	422,05
35.	Ptt troškovi-priznanice,takse	226,68
	UKUPNI RASHODI (4-35):	213.837,13
	VIŠAK PRIHODA NAD RASHODIMA (Prihodi minus Rashodi):	1.362,91

DIREKTOR:
Šijak Jasmina

07-10/26

BOSNA I HERCEGOVINA, F/BIH
ZE-DO KANTON, OPĆINA VAREŠ
JU OPĆA BIBLIOTEKA VAREŠ
UPRAVNI ODBOR
BROJ: 153-05/26
DATUM: 18.05.2026. godine

Na osnovu Člana 39. Pravila Opće biblioteke Vareš, broj: 99-08/24 od 28.08. 2024. godine Upravni odbor Opće biblioteke Vareš je na Desetoj sjednici održanoj 18.05. 2026. godine, donio

O D L U K U

o usvajanju Izvještaja o radu Biblioteke za 2025. godinu

I

Upravni odbor Opće biblioteke Vareš je na Desetoj sjednici razmatrao Izvještaj o radu Opće biblioteke Vareš za period od 01.01. 2025. do 31.12. 2025. godine. Nakon detaljne analize, predsjednik i članovi UO su konstatovali da je Biblioteka uspješno poslovala u 2025. godini. Svi planirani zadaci su završeni u roku i sa očekivanim rezultatima, te je isti dat na glasanje. Izvještaj su podržali sva tri člana Upravnog odbora u formi kakav im je bio dostavljen.

II

Sastavni dio ove Odluke je pisani Izvještaj o radu Opće biblioteke Vareš za 2025. godinu.

Izvještaj o radu Biblioteke za 2025. godinu dostavlja se i na Oglasnu ploču Ustanove.

Dostavljeno:

- 1 x Općinsko vijeće Vareš
- 1 x Oglasna ploča Biblioteke
- 1 x a/a

Predsjednik UO
Marina Drijenčić, prof.

Marina Drijenčić